

Wspominamy tych, którzy odeszli

1 listopada 2024

Jak co roku wspominamy tych, którzy odeszli w ciągu ostatnich dwunastu miesiącach. Staram się zawsze skupić na tych, związanych z naszym narodem i państwem. Wybór mój prywatny, więc subiektywny...

LISTOPAD 2023

Hanna Stefania Gucwińska (91) – zootechnik, popularyzatorka wiedzy o zwierzętach, współtwórczyni programu „Z kamerą wśród zwierząt”, poseł na Sejm z ramienia lewicowej Unii Pracy. Jej ojca zamordowano w Katyniu. W 1962 została absolwentką zootechniki na Akademii Rolniczej we Wrocławiu. W tym samym roku wyszła za mąż za Antoniego Gucwińskiego (1932-2021). Odbyla liczne praktyki zagraniczne w ogrodach zoologicznych w Amsterdamie, Paryżu i Londynie. Należy do Polskiego Towarzystwa Zoologicznego. Przez cztery kadencje była radną Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu. Wraz z mężem od 1957 pracowali w Ogrodzie Zoologicznym we Wrocławiu. Przez 30 lat razem współtworzyli program „Z kamerą wśród zwierząt”. Jest

autorką wielu książek w tym „Zwierzęta w naszym domu”. Ma klasyczne lewicowe przekonania. W 2001 została wybrana na posła IV kadencji z okręgu wrocławskiego z rekomendacji Unii Pracy (UP). W 2005 startowała z ramienia Polskiego Stronnictwa Ludowego (PSL).

Maciej Damięcki (79) – aktor teatralny i filmowy. Pochodził ze znanej rodziny aktorskiej. Jego rodzicami byli Dobiesław Damięcki i Irena Górska-Damięcka. Był mężem aktorki Anity Dymśówny, córki aktora Adolfa Dymy. Po rozwodzie ożenił się z Joanną, z którą miał dwoje dzieci: Mateusza i Matyldę. Oboje również są aktorami. W 1966 ukończył studia na Wydziale Aktorskim Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie. W latach 1966–1984 i 1985–1996 aktor Teatru Dramatycznego w Warszawie. Zagrał między innymi w filmach „Ludzie z pociągu”, „Bokser”, „Stawka większa niż życie”, „Chłopi”, „Rzeczpospolita babska”, „Rozmowy kontrolowane”, „Dom” czy nowym „Znachorze”. Dla mnie najbardziej zapamiętaną rolą jest ta podwójna w serialu „Stawka większa niż życie”. Zagrał tam Polaka Wacka Słowikowskiego i volksdeutscha Eryka Gettinga.

Włodzimierz Musiał (92) – aktor teatralny i filmowy. Mistrz drugiego planu. Chociaż wielu nie kojarzy jego nazwiska, to z całą pewnością kojarzy Szpułę z „Vabanku”, kanalarza Rajmunda z „Jana Serce”, barmana z „Kingsajzu” czy zawiadowcę stacji kolejowej z „Pułkownika Kwiatkowskiego”.

GRUDZIEŃ 2023

Elżbieta Sommer, ps. „Chmurka” (87) – prezenterka pogody TVP. Jedna z ikon starej telewizji. Do Telewizji Polskiej w 1957 roku. W 1963 roku zaczęła prowadzić prognozę pogody. Początkowo pogodynka nazywana „Chmurką” na ekranie występowała z Czesławem Nowickim, zwanym także „Wicherkiem”. Pracowała również w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz studiowała na Wydziale Biologii i Nauki o Ziemi Uniwersytetu w Poznaniu. W Telewizji Polskiej pracowała do 2004 roku kiedy

przeszła na emeryturę.

STYCZEŃ 2024

Janusz Majewski (92) – lwowianin, reżyser filmowy, dramaturg, pisarz, scenarzysta, wykładowca. Był reżyserem takich filmów jak: „Sublokator”, „Zakłète rewiry”, „C.K. Dezerterzy”, „Sprawa Gorgonowej”, „Zazdrość i medycyna”, „Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię”, „Epitafium dla Barbary Radziwiłłówny”, „Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię”, „Lokis. Rękopis profesora Wittembacha” czy serialu „Królowa Bona”.

Zofia Merle (85) – aktorka filmowa, telewizyjna i teatralna. Debiutowała w Studenckim Teatrze Satyryków (STS) w Warszawie. Do teatru zawodowego przyciągnął ją Konrad Swinarski, obsadzając w „Operze za trzy grosze” w Teatrze Współczesnym. Wiele lat była związana z warszawską „Komedią”, w 1984 roku Stanisław Tym zaangażował ją do Teatru Dramatycznego w Elblągu. Pracowała z Tymem w wystawianych w Warszawie: „Pralni” (Zmianowa), „Mississippi” (Bufetowa). Od wielu lat współpracuje z Teatrem „Scena Prezentacje” Romualda Szejd. Merle zasłynęła jako aktorka w komediach Stanisława Barei – „Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz?”, „Miś”, „Alternatywy 4”, „Zmiennicy”. Zagrała też wiele ról filmowych u takich reżyserów jak: Andrzej Barański, Jerzy Antczak, Kazimierz Kutz, Sylwester Chęciński, Łukasz Wylęzałek, Andrzej Kondratiuk, Janusz Kondratiuk. Zagrała między innymi w „Chłopach”, „Nocach i dniach”, w „Niezwyczajnej podróży Baltazara Kobera”, „Wszystko, co najważniejsze...”, „Rozmowach kontrolowanych”, „Kawalerskim życiu na obczyźnie” czy „Dniu Świra”.

Stanisław Jastrzębski (95) – ppłk rezerwy, pilot, świadek i niezłomny krzewiciel wiedzy o zbrodniach ukraińskich na Polakach. Urodzony na polskich Kresach, do 1939 roku mieszkaniec Bybła, a do 1946 roku mieszkaniec Stanisławowa. Świadek mordów dokonanych na ludności polskiej przez bandę

OUN-UPA w miejscowości Bybło w 1944 roku. Młodociany żołnierz Armii Krajowej, żołnierz Samoobrony Polskiej w Stanisławowie, pilot Wojska Polskiego, radca prawny. Autor ważnych dla naszego narodu książek: „Oko w oko z banderowcami”, „Wspomnienia zza krat PRL”, „Moje Kresy wczoraj i dziś”, „Kresy wschodnie we krwi”, „Martyrologia polskiej ludności w województwie lwowskim w latach 1939-1947”, „Ludobójstwo ludności polskiej przez OUN-UPA w województwie stanisławowskim w latach 1939-1946”, „Ludobójstwo nacjonalistów ukraińskich na Polakach na Lubelszczyźnie w latach 1939-1947” czy „Samoobrona Polaków na Kresach Południowo-Wschodnich II RP w latach 1939-1946”

Tadeusz Isakowicz-Zaleski (67) – polski Ormianin, duchowny katolicki obrządków ormiańskiego i łacińskiego, duszpasterz osób niepełnosprawnych, prezes Fundacji im. Brata Alberta, działacz społeczny, duszpasterz Ormian-katolików. Był przeciwnikiem Polski Ludowej i aktywnie wspierał NSZZ Solidarność. W III RP walczył o pamięć i godny pochówek dla Polaków wymordowanych przez Ukraińców w latach 1939-1947.

LUTY 2024

Jan Świstak (100) – sybirak i żołnierz I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki. Jak wielu Polaków w czasie wojny, w 1940 roku został wywieziony na Sybir, żołnierz I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki. Ranny w bitwie pod Lenino gdzie trafił do niewoli. Skąd udało mu się uciec i wstąpił do partyzantki antyniemieckiej na Łotwie, a później w Polsce. Za swoje zasługi w walce o odzyskanie niepodległości był wielokrotnie odznaczany, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Bitwy pod Lenino, Medalem za Udział w Walkach o Berlin czy Odznaką Weterana Walk o Niepodległość, Kombatanckim Krzyżem Pamięci i innymi.

Jan Szkoc (93) – ksiądz katolicki, duszpasterz środowisk

patriotycznych. Emerytowany proboszcz parafii św. Tomasza Apostoła w Sosnowcu. To on utworzył Hospicjum Sosnowieckie św. Tomasza dla chorych na nowotwory w stanie terminalnym. Uczciwy i szczerzy polski patriota. Opiekował się sosnowieckim kołem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, ale był otwarty na wszystkie polskie formacje wojskowe. Szacunek dla żołnierza wyniósł z rodzinnego domu. Jego ojcem był Stanisław Jeremiasz Szkoc (1890-1981), żołnierz Wojska Polskiego i ochotnik wojny 1920 roku. Znany w Czeladzi społecznik i nauczyciel języka rosyjskiego. Z pomocy księdza korzystało wiele środowisk patriotyczno-narodowych. Również my wiele lat temu jako SN „Szczerbiec” korzystaliśmy z jego gościny. Na emeryturze zainteresował się wspólnotą Mszy Trydenckiej w diecezji sosnowieckiej i pozostał jej wierny.

MARZEC 2024

Dominik Marian Orczykowski (96) – kapelan polskich lotników, harcerz, kresowiak. Prezbiter Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów, był harcerzem, duszpasterzem-kapelanem harcerzy, pasjonatem lotnictwa i duszpasterzem lotników oraz kapelanem Instytutu Onkologii w Krakowie. Sporo mu zawdzięczają środowiska narodowe lat 90-tych, również te uważane dzisiaj za kontrowersyjne.

Roman Adam Kneblewski – ksiądz katolicki, emerytowany kapłan diecezji bydgoskiej, nieformalny kapelan polskich nacjonalistów. Świecenia diakonatu przyjął 10 maja 1987 roku, a prezbiteratu 28 października 1988 roku w Gnieźnie z rąk bp. Jana Czerniaka. Jako wikariusz pracował w bydgoskich parafiach św. Jadwigi Królowej (1988-1990) oraz św. Marcina i Mikołaja (1990-1992). Był proboszczem parafii: św. Doroty w Strzałkowie (2000-2003), Podwyższenia Krzyża Świętego w Miasteczku Krajeńskim (2003-2007), Najświętszego Serca Pana Jezusa w Solcu Kujawskim (2007-2010) oraz Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bydgoszczy (2010-2019). W latach 1991-2000 był dyrektorem I Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Króla

Jana III Sobieskiego w Bydgoszczy (mieszkając w parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy). W 1996 roku mianowany Kapelanem Honorowym Jego Świątobliwości. Był również duszpasterzem środowisk twórczych, kapelanem Kurkowego Bractwa Strzeleckiego oraz asystentem kościelnym Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”.

KWIECIEŃ 2024

Jadwiga Staniszkis (81) – socjolog, publicysta, działaczka opozycji w okresie Polski Ludowej. W odróżnieniu od wielu swoich kolegów wywodzących się z kręgów KOR-owskich, często wychylała się z swoimi ocenami i analizami, poza narzucane schematy kręgu „Gazety Wyborczej”. Moim zdaniem wynikało to z tradycji rodzinnej. Być może krytyczne myślenie wynikało nawet wbrew niej samej z opinii i rozmów zasłyszanych w rodzinnym kręgu. Na studiach tak silnie związała się z środowiskiem przedmarcowej i późniejszej marcowej opozycji (Mencwel, Smolar, Bauman, Brus, Blumsztajn, Lityński, Michnik, Szlajfer). Ale nie ona z endeckiej rodziny trafiła do tego najbardziej antyendecckiego (a moim zdaniem antypolskiego) towarzystwa. Zresztą jej pozapolityczne wybory życiowe były równie nieudane, nad czym ubolewał jej ojciec. Potrafiła bronić tradycji rodzinnej. Kolega Tomasz Karwowski z KPN-u opowiadał mi jak w okresie Solidarności naskoczyła w Stoczni Gdańskiej na jakiegoś doradcę z nadania KOR-u, gdy ten nazywał endecję orientacją faszystowską. Człowiek, którego nazwiska zapomniałem podobno do końca spotkania się już nie odezwał. Było to ważne dla Karwowskiego, którego ojciec był związany z narodowym podziemiem. Potrafiła uczciwie oceniać tych, których michnikowszczyzna najbardziej znienawidziła – choćby Gomułkę. „Gomułka w swoim własnym poczuciu jest przekonany, że uprawia bardzo poważną i bardzo ryzykowną politykę. To jest inny sposób uniezależnienia się od Rosji czy też utrzymania jakiegoś marginesu suwerenności (...) Mitręga użerania się z salonem, na którą ta władza jest skazana. Oczywiście „List 34”, potem opozycja, to wszystko ważne sprawy, ale Gomułka

próbuje rzeczy ważniejszych, które jednak nikogo z tamtego salonu nie obchodzą". Pomimo tego, że wybrała ona w kontrze do rodzinnej tradycji obóz liberalno-lewacki jej analizy socjologiczne i polityczne szły bardzo często w poprzek oczekiwaniom środowiska z którym była przez długie lata związana.

Myron Sycz (64) – działacz Platformy Obywatelskiej i Związku Ukraińców w Polsce. Był synem Ołeksandra (Aleksandra) Sycza, członka Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów (OUN) oraz strzelca w kurenium „Mesnyky” Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA). W 1947 roku zostało on skazany na karę śmierci, którą złagodzono na wieloletnie więzienie. Były poseł PO Myron Sycz mówił tygodnikowi „Wprost” – „Jestem dumny, że miałem takiego tatę”. Utrzymywał, że jego ojciec nie brał udziału w rzezi wołyńskiej. Sycz mówił w wywiadzie dla „Tygodnika Powszechnego”: „Mam wyrok na ojca, znam przebieg śledztwa. Zarzucono mu, (...) że uczestniczył w paleniu domów. Skazano go na karę śmierci, chociaż nic mu nie udowodniono. Mama (...) została z rodziną wysiedlona w czasie akcji „Wisła”. (...) miała żal do Polaków. (...)”. W tym samym wywiadzie powiedział również wielokrotnie przytaczane zdanie „Nie byłem chowany, delikatnie mówiąc, w miłości do Polaków tylko w nienawiści”. Inne zdanie na temat działalności jego ojca miał poseł SP Mieczysław Golba „Banda, w której działał ojciec pośła Sycza zabiła 20 dzieci i tyle samo kobiet. Nadal żyją świadkowie, w tym moja mama, którzy to potwierdzają. Zresztą on dostał później karę śmierci, którą zamieniono mu na 15 lat więzienia. Teraz jego syn, poseł, krytykuje akcję „Wisła” i próbuje wybielać ojca. Ja wiem, że on nie odpowiada za czyny ojca, ale jest lobbystą na rzecz tych ludzi, którzy dopuszczali się okrucieństw”. Myron Sycz był delegatem na Światowe Forum Ukraińców w Kijowie. W Polsce założył Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania. Działał w Związku Ukraińców w Polsce. Był członkiem PZPR. W III RP zaś zasilił najpierw Kongres Liberalno-Demokratyczny, Unię Wolności, Partię Demokratyczną. W latach 1998–2007 zasiadał w sejmiku warmińsko-mazurskim trzech

kadencji z ramienia Unii Wolności, SLD-UP i PO. W wyborach parlamentarnych w 2007 i 2011 roku z listy PO uzyskał mandat poselski. W Sejmie objął funkcję wiceprzewodniczącego Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych, grup parlamentarnych polsko-ukraińskiej i polsko-rosyjskiej (!?) oraz delegacji Sejmu do Zgromadzenia Poselskiego Sejmu RP i Rady Najwyższej Ukrainy. Był długoletnim marszałkiem województwa warmińsko-mazurskiego. Były poseł był odznaczony ukraińskimi Orderami „Za zasługi” I, II i III stopnia. Otrzymał również polski Złoty Krzyż Zasługi.

Zofia Kucówna (90) – aktorka teatralna i filmowa, pedagog, pisarka. Była aktorką w Teatrze Młodego Widza w Krakowie i Teatrze im. Juliusza Osterwy w Lublinie. Występowała na deskach teatrów warszawskich: Teatru Powszechnego, Teatru Ateneum i Teatru Narodowego. Była związana z Teatrem Współczesnym w Warszawie. Występowała gościnnie na deskach Filharmonii Narodowej, Teatru Narodowego w Helsinkach, Teatru Dramatycznego, Teatru Ochoty oraz Teatru Komedia (2008) W 1959 zaczęła współpracę z Teatrem Telewizji, w którym zagrała kilkadziesiąt ról. Pracowała również jako pedagog, wykładała wiersz na Wydziale Aktorskim Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie.

Stanisława Ryster (80) – lwowianka, prezenterka Telewizji Polskiej w okresie Polski Ludowej i początków III RP. W latach 1975–2006 prowadziła z wielką klasą teleturniej Wielka gra.

MAJ 2024

Jan Ptaszyn Wróblewski (88) – wybitny muzyk jazzowy, kompozytor, aranżer i dyrygent, dziennikarz i krytyk muzyczny. Na scenie jazzowej zadebiutował w 1956 na 1. Festiwalu Jazzowym w Sopocie, występując z Sekstetem Krzysztofa Komedy. Współpracował m.in. z Jerzym Matuszkiewiczem, czy Wojciechem Karolakiem, Jarosławem Śmietaną. Promował młodych artystów. Jako pierwszy polski jazzman oraz jedyny z krajów zła tzw.

żelaznej kurtyny wystąpił na festiwalu jazzowym w Newport (USA). Europie, Ameryce Północnej, Afryce i Azji. W latach 1968–1978 kierował Studiem Jazzowym Polskiego Radia. Współpraca z Willisem Conoverem (popularyzatorem Jazzu w Radio Music USA) zaowocowała powstaniem audycji Trzy kwadranse jazzu, którą prowadzi nieprzerwanie od 1970 roku.

Jan A. P. Kaczmarek (71) – genialny polski kompozytor. Autor muzyki do ponad 70 filmów długometrażowych i dokumentalnych oraz polskich i amerykańskich spektakli teatralnych. Nagrywał płyty dla Sony Classical, Decca, Varèse Sarabande, Milan i Savitor Records, stale koncertuje zarówno w USA, jak i w Europie. Był członkiem Amerykańskiej Akademii Filmowej i Europejskiej Akademii Filmowej. W 2001 roku został nominowany do nagrody Orzeł w kategorii najlepsza muzyka za film „Quo vadis”. W 2005 zdobył Oscara za muzykę do filmu „Marzyciel” wyreżyserowanego przez Marca Forstera. Za muzykę do tego filmu dostał też nagrodę National Board of Review dla najlepszego kompozytor. W 2019 roku na Stadionie Śląskim w Chorzowie odbyła się prapremiera „Rapsodii Śląskiej”, napisanej z okazji 100-lecia Powstań Śląskich. Miałem zaszczyt być na tej prapremierze. Kaczmarek skomponował muzykę między innymi do: „Bracia Karamazow”, „Wojna i pokój”, „Magnezja”, „Paweł, apostoł Chrystusa”, „Dzieci Ireny Sendlerowej”, „Horsemen – jeźdźcy Apokalipsy”, „Kto nigdy nie żył...”, „Marzyciel”, „Quo vadis”, „Boże skrawki”, „Trzeci cud”, „Plac Waszyngtona”, „Całkowite zaćmienie”, „Białe małżeństwo” czy „1944”

Jacek Zieliński (78) – współtwórca zespołu Skaldowie. Artysta ukończył liceum muzyczne w klasie skrzypiec, był wokalistą, trębaczem, aranżerem i kompozytorem. Od 1965 był członkiem zespołu Skaldowie. Występował także jako solista, m.in. w 1967 na Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu – „Dzień niepodobny do dnia” i później w duecie z Łucją Prus – „W żółtych płomieniach liści”. Był odznaczony Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Marek Zacharyasz (84) – poeta i działacz narodowo-radykalny.

Był absolwentem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (filologia polska). Zadebiutował w Polskim Radiu Katowice 2 stycznia 1965 roku w audycji Trybuna debiutów poetyckich. Brał udział w konkursach poetyckich, gdzie wielokrotnie doceniono jego twórczość. W pierwszym z nich, ogłoszonym w 1976 roku przez Stowarzyszenie PAX w Katowicach, wiersz pt. „Wmyślenia” uzyskał pierwszą nagrodę. W tym samym roku przyznano mu wyróżnienie za zbiór wierszy w konkursie literackim „Inny głos” ogłoszonym przez Kicki Salon Poetycki w Warszawie. W 1992 roku otrzymał drugą nagrodę w Konkursie Poetyckim o Nagrodę im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Łodzi za utwory, które m.in. znalazły się w tomie wierszy „Noc mistrza Innocentego”. W latach 1976-1977 należał do grupy poetyckiej Gremium, w tym czasie wydał debiutancki tom poezji „Wmyślenia” (Instytut Wydawniczy Pax). Kolejne zbiory wierszy ukazały się w Wydawnictwie Śląsk: „Powrót do rzeczywistości” (1980), „Tam się spotkamy” (1988) i „Barwy świata” (2014). Tom wierszy „Wejście w sen” wydało Katowickie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne (1989). Był członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Oddział Katowice i Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego w Katowicach. Marek Zacharyasz był także wieloletnim działaczem Narodowego Odrodzenia Polski i współpracownikiem magazynu „Szczербiec. Na szlaku idei”.

Zbigniew Szałajda (90) – minister hutnictwa (1980–1981), minister hutnictwa i przemysłu maszynowego (1981–1982) oraz wiceprezes Rady Ministrów (1982–1988). W 1956 uzyskał tytuł zawodowy magistra inżyniera mechanika na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej. Po ukończeniu studiów pracował w hutach „Florian” (1956–67), im. F. Dzierżyńskiego (1967–70), po czym został dyrektorem naczelnym hut „Kościuszko” (1970–74) i „Katowice” (1974–1980). 1980-1981 był ministrem hutnictwa w rządzie Józefa Pińkowskiego i Wojciecha Jaruzelskiego, 1981-1982 był ministrem hutnictwa i przemysłu maszynowego. Po złożeniu teki ministerialnej został wicepremierem, funkcję tę pełnił następnie w rządzie Zbigniewa Messnera. W 1986 roku stanął na czele specjalnej kryzysowej komisji rządowej,

powołanej w związku z katastrofą w Czarnobylu. W latach 1984–1988 był przewodniczącym Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów. Od 1960 roku członek Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR). Należał do egzekutyw oddziałowych organizacji partyjnych, jak również zakładowych i wojewódzkiej w Katowicach, wchodził również w skład plenum komitetu miejskiego w Chorzowie i Świętochłowicach. W latach 1986–1990 był członkiem Komitetu Centralnego PZPR. W 1983 wybrany w skład Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Od 1989 do 1991 pełnił funkcję zastępcy Stałego Przedstawiciela PRL w Radzie Wzajemnej Pomocy Gospodarczej w Moskwie, z tytułem ambasadora ad personam. Po 1990 pracował w sektorze prywatnym. Od czerwca 2003 był przewodniczącym rady nadzorczej w spółce Stalexport Centrostal Warszawa, a od stycznia 2004 członkiem rady nadzorczej Stalexport SA. W tym czasie pełnił również funkcję przewodniczącego rady nadzorczej spółki Biproferm (Biuro Projektów i Generalnego Wykonawstwa). Został odznaczony: Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Sztandaru Pracy I i II klasy, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem XXX-lecia PRL oraz Złotą Odznaką „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego”.

Zofia Czekalska ps. „Sosenka” (101) – żołnierz Armii Krajowej, stała się jednym z symboli powstania w Warszawie. Od trzynastego roku życia należała do Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP). Podczas powstania w Warszawie była łączniczką (Centrala Składnicy Aptecznej) w Zgrupowaniu „Chrobry II” na terenie Śródmieścia Północnego. Po powstaniu przebywała w niewoli niemieckiej jako jeniec w Stalagu IV-B/H Zeithain. Znała się z całym szeregiem żołnierzy podziemia narodowego na czele z prof. Wiesławem Chrzanowskim i Władysławem Wójcikiem. W ostatnich latach, została wykorzystana do idealizacji przebiegu powstania w Warszawie.

CZERWIEC 2024

Janusz Rewiński (74) – wybitny satyryk i solidny aktor. Podczas studiów występował w prowadzonych przez Wiesława Dymnego Spotkaniach z Balladą oraz w Piwnicy Pod Baranami. W latach 1980. pojawił się m.in. w duecie z Bohdanem Smoleniem. Popularność przyniosły mu występy w Kabarecie Olgi Lipińskiej, w którym wcielił się w rolę „Miśka”, gruboskórnego dyrektora teatru. Wystąpił w licznych filmach, m.in. w „Podróżach pana Kleksa” oraz „Kilerze”. Zagrał też w takich serialach jak „Zmiennicy” czy „Tygrysy Europy”. W latach 1991-93 był posłem na Sejm I Kadencji z ramienia Polskiej Partii Przyjaciół Piwa. W ostatnich latach mocno krytykował jakość polskiej sceny politycznej i ewidentnie dystansował się od polityki.

Marzena Ewa Kipiel-Sztuka (58) – aktorka, której popularność przyniosła rola Haliny Kiepskiej w serialu Świat według Kiepskich (1999–2022). Była absolwentką Technikum Budowlanego w Legnicy. W latach 1987–1989 pracowała jako suflerka w Teatrze im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie. W latach 1989–2000 występowała w Teatrze Dramatycznym w Legnicy. W 1993 otrzymała nagrodę Złota Iglica.

Waldemar Kurpiński (85) – mistrz barytonu, jeden z niewielu w Polsce muzyków, oddanych wyłącznie tej odmianie saksofonu. Uczył się w Szkole Muzycznej im. Karola Kurpińskiego w Warszawie, którą ukończył w 1960 roku. Początkowo grał na klawirze, potem okazjonalnie również na saksofonie altowym i tenorowym, od roku 1961 na barytonie, który uczynił swoim koronnym instrumentem. „Polski Gerry Mulligan”, przypomina stylem gry, tonem saksofonu, ale także wyglądem amerykańskiego koryfeusza barytonu. Jego pierwszą formacją byli Six Boys Stompers, z którymi występował w warszawskich Hybrydach. Grał w New Orleans Stompers. Z zespołem tym wystąpił w 1958 roku na drugim koncercie w Filharmonii Narodowej. Kilka utworów z jego udziałem zostało wydanych na słynnej płycie Warszawskich Stompersów, która w 1965 roku zainicjowała serię „Polish

Jazz". Wystąpił z zespołem Katarzyny Gaertner na historycznym pierwszym festiwalu Jazz Jamboree w 1958 roku w Stodole na Emilii Plater. Z Oktetem Jerzego „Dudusia” Matuszkiewicza, reprezentującym klub Hybrydy, grał w 1962 roku na festiwalu w Helsinkach. W 1971 roku został członkiem Studia Jazzowego Polskiego Radia p/k Jana Ptaszyna Wróblewskiego, przez wiele lat grał w Studiu S-1 Andrzeja Trzaskowskiego, a także w Big Bandzie Wiesław Pieregorólki. Wraz z pianistą Wojciechem Majewskim, basistą Pawłem Pańtą i perkusistą Piotrem Biskupskim tworzy zespół Waldemar Kurpiński Quartet.

Halina Bortnowska (93) – filozof, teolog, publicystka. Ważna postać w obozie Przeciwnika. Gdy W latach 1990. ostro atakowała środowiska narodowo-demokratyczne z pozycji UD-eckich. Szczególnie zaciekle atakowała „Ojczyznę” i kol. Bogusława Jeznacha. W latach 1961 do 1983 roku była redaktorem i sekretarzem redakcji miesięcznika Znak. W latach 1970. była zbliżona do środowisk związanych z Komitetem Obrony Robotników, była również doradcą Komisji Robotniczej Hutników w Nowej Hucie. Brała udział w I Zjeździe NSZZ Solidarności. W 1986 została członkiem Komitetu Helsińskiego w Polsce. Zaangażowana była w działania na rzecz pojednania polsko-niemieckiego. W tym czasie mocno krytykowała endecję jako siłę wsteczną i nie rozumiejącą konieczności integracji z EWG, później zaś UE. W tym samym czasie była związana z Światową Radą Kościołów. Była członkiem Trybunału Stanu. Po 1989 roku współtworzyła Ruch Obywatelski Akcja Demokratyczna. Wierna kolejnym mutacją tej formacji została do końca życia. Związana z licznymi okołosorosowskimi organizacjami pozarządowymi. Współzałożycielka Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, w latach 2007–2012 przewodnicząca Rady Fundacji. Działała również w probrukselskiej Fundacji „Polska w Europie”. Była współzałożycielką sławnego Stowarzyszenia Przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii „Otwarta Rzeczpospolita” (gdzie działała wraz z córką Jakuba Bermana Lucyną Tych czy Władysławem Bartoszewskim) Publikowała na łamach „Znaku”. „Tygodnika Powszechnego” i „Gazety Wyborczej”

LIPIEC 2024

Jerzy Stuhr (77) – jeden z najwybitniejszych współczesnych aktorów filmowych i teatralnych, reżyser i scenarzysta. Po ukończeniu polonistyki na UJ i aktorstwa w krakowskiej PWST (której później był rektorem), rozpoczął pracę w Narodowym Starym Teatrze, gdzie współpracował z Andrzejem Wajdą – „Biesy”, „Noc listopadowa”, „Emigranci”, Konradem Swinarskim – „Dziady”, Jerzym Jarockim – „Proces”, „Wiśniowy sad”, „Sen o Bezgrzesznej”, „Rewizor” czy Wandą Laskowską – „Lęki poranne”, „Gody życia”. To tam swoją premierę miał grany z wielkim powodzeniem od lat monodram Stuhra „Kontrabasista”. W 1977 roku zagrał genialną rolę w „Wodzieireju” Feliksa Falka. Znakomite są jego role w „Bez znieczulenia” Andrzeja Wajdy i „Amatorze” Krzysztofa Kieślowskiego. Do znaczących ról należą również kreacje w obrazach: „Szansa” Feliksa Falka, „Pociąg do Hollywood” Radosława Piwowarskiego, „Obywatel Piszczek” Andrzeja Kotkowskiego czy „Persona non grata” Krzysztofa Zanussiego, „Kingsajz”, „Kiler” i „Seksmisja” Juliusza Machulskiego. Chociaż wywodził się z endeckiej rodziny, nie czuł związku z polskością. Krytykował wybory polityczne przodków. Sam się określał jako mitteleuropejczyk – co zauważyła nawet Wikipedia. W czasach rządów PiS-u, zaś użył sformułowania „my naród Szkła Kontaktowego”. Powiełał antypolską narrację „Gazety Wyborczej”, by stać się autorytetem dla ćwierćinteligentów nie mających odwagi wyrazić innego poglądu niż ten zaserwowany przez Brukselczyków. Przez lata wspierał i uwiarygadniał swoim nazwiskiem udecję.

Tadeusz Woźniak (77) – muzyk, kompozytor i wokalista najbardziej znany był z przeboju „Zegarmistrz światła”. W 1966 roku pod pseudonimem Daniel Dan w zespole bigbitowym Dzikusy wystąpił podczas I Radiowej Giełdy Piosenki. Dzielił scenę z takimi gwiazdami, jak m.in. Niebiesko-Czarni i Czesław Niemen, poza tym śpiewał z grupą Czterech, z którą dokonał pierwszych nagrań dla Programu III Polskiego Radia. Po zwycięstwie z utworem „Hej, Hanno” na Telewizyjnej Giełdzie Piosenki w 1967

otrzymał zaproszenie do udziału w 6. Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu. W 1972 za wykonanie utworu „Zegarmistrz światła” otrzymał nagrodę główną na 10. KFPP w Opolu. Wylansował także piosenki: „Smak i zapach pomarańczy” czy antywojenny song „To będzie syn”. Muzyka Woźniaka, choć stanowiła integralną część wielu sztuk teatralnych, była też niezależnie nagradzana na festiwalach sztuk teatralnych. Otrzymał nagrodę za muzykę do Wesela Stanisława Wyspiańskiego w reż. R. Kordzińskiego, Odprawy posłów greckich Jana Kochanowskiego w reż. A. Witkowskiego, Mistrza i Małgorzaty Michaiła Bułhakowa. W 2005 został odznaczony przez ministra kultury Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. W 2014 otrzymał Złoty Krzyż Zasługi za osiągnięcia artystyczne.

Bogumiła Wander (80) – prezenterka telewizyjna, ikona telewizji okresu Polski Ludowej.

SIERPIEŃ 2024

Mariusz Józef Gulczyński (96) – politolog, marksista, człowiek ideowej lewicy. W latach 1973-1982 był kierownikiem Zakładu Politycznych Systemów i Doktryn Współczesnego Kapitalizmu w Wyższej Szkole Nauk Społecznych przy KC PZPR. Od 1983 do 1989 pracował jako kierownik Warsztatu Opiniodawczego CBOS. W latach 1985–1990 był pierwszym zastępcą dyrektora Instytutu Państwa i Prawa Polskiej Akademii Nauk. Od 1991 do 1995 wchodził w skład Komitetu Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Był człowiekiem autentycznej lewicy. Już w 1946 roku był pracownikiem etatowym Związku Walki Młodych (ZWM) Działał w Związku Młodzieży Polskiej (ZMP). Był członkiem Polskiej Partii Robotniczej (PPR) i Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR). W 1956 roku był współinicjatorem odrodzenia Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP), następnie był członkiem Głównej Kwatery ZHP w latach 1957–1964. W latach 1986–1989 zasiadał w Prezydium Rady Krajowej PRON. Był m.in. członkiem Rady Redakcyjnej organu teoretycznego i politycznego KC PZPR „Nowe Drogi”. W 1989 roku zasiadał w w Zespole Reform

Politycznych podczas obrad Okrągłego Stołu. Był autorem między innymi „Globalizm: nowe stadium kapitalizmu?” (1967), „Determinanty polityki zagranicznej USA” (1976), „Urzeczywistnianie suwerenności narodu” (1995), „Kreowanie demokracji. Z dysput o celach i metodach polskiej transformacji” (2008) czy „Alternatywne orientacje w politologii” (2009).

Jerzy Czerwiński (64) – polityk licznych formacji prawicowych, w tym PiS-u. Działał w szeregu organizacji prawicowych i antykomunistycznych: Ruchu dla Rzeczypospolitej, Ruchu Odbudowy Polski, Akcji Wyborczej Solidarność, Ruchu Katolicko Narodowym. Posłem został w 2001 roku z ramienia Ligi Polskich Rodzin. Senatorem w 2015 i 2019 z ramienia Prawa i Sprawiedliwości.

WRZESIEŃ 2024

Barbara Horawianka (94) – aktorka teatralna i filmowa. Była żoną aktora Mieczysława Voita (1928-1991). Występowała w krakowskim Starym Teatrze (1954–1955), Teatrze im. Juliusza Słowackiego (1955–1957), następnie w zespole Kazimierza Dejmka w Teatrze Nowym w Łodzi (1957–1963 i 1974–1976). W 1957 zdała aktorski egzamin eksternistyczny. Od 1963 występowała na deskach teatrów warszawskich: Teatru Narodowego (1963–1966), Teatru Dramatycznego (1966–1974 i 1976–1979), Teatru na Woli (1979–1985), Teatru na Targówku (1985–1988) i Teatru Polskiego (1988–1990). Doskonale wszystkim znana z filmów „Kamienne niebo”, „Pasażerka”, „Echa”, „Drewniany różaniec” czy „Barwy walki”. Dla mnie na zawsze pozostanie jednak Anną Marią Elken z „Stawki większej niż życie”.

Felicjan Andrzejczak (76) – piosenkarz i muzyk. Był znany przede wszystkim jako wokalista Budki Suflera, a jego niezapomniany przebój „Jolka, Jolka pamiętasz” na stałe wpisał się w kanon polskiej muzyki rockowej. Andrzejczak nie tylko zyskał uznanie jako wokalista, ale również jako człowiek z

pasją do muzyki, który dzielił się swoim talentem z wieloma pokoleniami fanów. Jego kariera obejmowała także solowe występy oraz współpracę z różnymi zespołami, w tym jazzowym Exit. Andrzejczak występował na prestiżowych festiwalach, takich jak Opole.

Robert Maciej Smoktunowicz (62) – prawnik i polityk, z zawodu adwokat. Był jednym z sygnatariuszy Ruchu Polityki Realnej, który na początku lat 90-tych przekształcił się w partię Unia Polityki Realnej. Na początku lat 80-tych XX wieku należał do Niezależnego Zrzeszenia Studentów na Uniwersytecie Warszawskim. Później współtworzył Ruch Polityki Realnej. W latach 1997-1998 był ekspertem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a następnie w czasie wyborów prezydenckich w 2000 roku był doradcą Andrzeja Olechowskiego. W latach 2001-2007 był senatorem V i VI kadencji. Był członkiem Platformy Obywatelskiej, z której odszedł w 2007 roku. Symbol PO, gdy partia była centrowo-liberalna, a nie lewacko-prowojenna.

PAŹDZIERNIK 2024

Jerzy Eugeniusz Molga (94) – aktor teatralny i filmowy. Występował w teatrach: Lalek Arlekin w Łodzi, Domu WP w Warszawie, Lalki i Aktora Guliwer w Warszawie. Po studiach występował w teatrach warszawskich: Ateneum, Ludowym, Nowym, Rozmaitości. Grał w filmach kol. Bohdana Poręby – „Polonia Restituta”, „Katastrofa w Gibraltarze” (jako gen. Władysław Sikorski), „Złoty pociąg” i „Penelopy”. Debiutował w „Kanale”. Zagrał między innymi: „Podziemny front”, „Westerplatte”, „Stawka większa niż życie”, „Kolumbowie”, „Kariera Nikodema Dyzmy”, „Dom”, „07 zgłoś się”, „Ballada o Januszkach” czy „Kuchnia polska”.

Janusz Olejniczak (72) – wybitny polski pianista. Na fortepianie zaczął grać w wieku 6 lat, a edukację muzyczną odbył w Warszawie. Ukończył podstawową i średnią szkołę muzyczną, a następnie studia w Państwowej Wyższej Szkole

Muzycznej w Warszawie. Laureat Konkursów Chopinowskich. Koncertował w Europie, obu Amerykach, Azji i Australii. Szczególnie był ceniony w Japonii. Wielokrotnie zasiadał w jury konkursów pianistycznych na świecie. Był jednym z pierwszych wykonawców muzyki Chopina na instrumentach historycznych. Wielokrotnie współpracował przy nagrywaniu muzyki do filmów w Polsce i w innych krajach. Nagrał większość partii fortepianowych do znakomitego filmu Jerzego Antczaka „Chopin. Pragnienie miłości” oraz filmu Romana Polańskiego „Pianista”. Wystąpił również w roli Fryderyka Chopina w filmie Andrzeja Żuławskiego „Błękitna nuta” i Jana Ignacego Paderewskiego w dziele Łukasza Barczyka „Hiszpanka”. W jego repertuarze znajdują się utwory m.in. Fryderyka Chopina, Ferencza Liszta, Jeana-Philippe’a Rameau, Wolfganga Amadeusa Mozarta, Franza Schuberta, Sergieja Prokofiewa, Wojciecha Kilara oraz Henryka Mikołaja Góreckiego. Został odznaczony między innymi: Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” i Złotym Fryderykiem.

Jadwiga Barańska (89) – wybitna polska aktorka teatralna i filmowa. Studiowała na PWST. Dyplom ukończenia uczelni otrzymała w 1958 roku i w tym samym roku zaliczyła debiut filmowy u Jerzego Zarzyckiego w ekranizacji znanego wodewilu „Żołnierz królowej Madagaskaru”. Po studiach trafiła do zespołu Teatru Klasycznego w Warszawie, a od 1966 roku grała w stołecznym Teatrze Polskim. W tamtym czasie była też związana z „Teatrem Telewizji”, gdzie występowała przez całą dekadę, głównie w spektaklach w reżyserii Jerzego Antczaka. Pani Jadwiga Barańska była jego żoną od 1956 roku, a osiem lat później urodziła mu syna Mikołaja. Zagrała między innymi w filmach: „Noce i dni”, „Chopin. Pragnienie miłości”, „Kłopotliwy gość”, „Epilog norymberski” czy „Hrabina Cosel”. Była żoną wybitnego reżysera Jerzego Antczaka.

Elżbieta Zajączówna (66) – aktorka teatralna i filmowa, prezenterka telewizyjna. Natka z filmu „Vabank” i „Vabank II”

i strażniczka z „Seksmisji”. Aktorka warszawskich teatrów: Syrena, Na Targówku, Komedia i Bajka, Teatru Nowego w Łodzi oraz Teatru Miejskiego w Lesznie.

Leszek Moczulski (94) – założyciel i wieloletni lider Konfederacji Polski Niepodległej. Zaczynał od ZWM, potem PPR i PZPR. Dziennikarz, publicysta, polityk, historyk i geopolityk, doktor habilitowany nauk humanistycznych. Kandydat na urząd prezydenta RP w wyborach w 1990 roku. Działacz opozycji w okresie PRL, wielokrotnie aresztowany, łącznie przez około sześć lat więziony, w tym okresie z przyczyn politycznych. Współzałożyciel Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, założyciel i wieloletni przywódca Konfederacji Polski Niepodległej. Poseł na Sejm I i II kadencji.

Witold Kruczek-Abuładze „Kruk” (102) – polski fizyk, wykładowca akademicki, autor podręczników, tłumacz literatury naukowej z zakresu fizyki, powstaniec warszawski. Jego ojciec Władysław (1884–1940) był uczestnikiem Rewolucji 1905 roku, był organizatorem licznych strajków, był działaczem Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (SDKPiL). Uciekając przed możliwymi represjami carskimi schronił się na terytoriach gruzińskich, gdzie pracował jako górnik. Poznał tam swoją żonę, a matkę Witolda Tamarę Abuładze. Uczył się w liceum francuskim w Konstantynopolu. Rodzina przyjechała do Polski na początku lat 30-tych. Jego ojciec pracował wtedy w zawodzie inżyniera przy eksploatacji złóż miedzi w Kongo Belgijskim. Wrócił jednak do Polski. Witold mieszkał kolejno w Warszawie, Płocku, Sosnowcu i Częstochowie. W czasie wojny pracował między innymi jako górnik. Wsławił się uratowaniem i przechowywaniem swojego żydowskiego kolegi Ryszarda Karola Moora (późniejszego znanego profesora zoologa Jana Moora-Jankowskiego). Sam Kruczek tak to wspominał „Wyciągnąłem go z getta, do tego wciągnąłem swoich kolegów, bo już miałem paczkę kolegów, z którymi byliśmy w bardzo dobrych stosunkach. Były z nim różne historie w Częstochowie, w rezultacie trzeba go było koniecznie stamtąd wyprowadzić. Już nie było gdzie go

przechowywać w Częstochowie. U mnie w domu nie mógł być z powodu tego Ukraińca. Mieszkał jakiś czas u Sokalów, ale to groziło śmiercią całej tej rodzinie, wobec tego wywieźliśmy go do Warszawy". Przedostał się w 1943 roku do Warszawy. Szukał kontaktu z AL-em, ale znalazł z AK. Brał udział w powstaniu w Warszawie. Był strzelcem 2 plutonu Oddziału Osłonowego Wojskowych Zakładów Wydawniczych (WZW) Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej Armii Krajowej, pod dowództwem Stefana Berenta, w stopniu kaprała, pod ps. „Kruk”. Bił się dzielnie. Po upadku powstania został wywieziony do Frankfurtu nad Odrą, a następnie Bremervörde (Stalag X B Sandbostel) i Pongau (Stalag XVIII C (317) k. Salzburga). W 1945 roku przedostał się przez granicę ze Szwajcarią do internowanej tam od 1940 2 Dywizji Strzelców Pieszych gen. Bronisława Prugar-Ketlinga, która po zakończeniu działań wojennych została repatriowana do Polski. Był w Dywizji Strzelców Pieszych. Znow wracam do wspomnień samego Witolda Kruczka „Zaczęła się akcja przygotowywania do repatriacji. Korpus oficerski chciał zatrzymać dywizję w Szwajcarii i nawet przychodzili do nas z pogadankami, że będzie trzecia wojna światowa, że z bombą atomową będą wkraczać do Warszawy. Oczywiście takie obłąkane wyobrażenia o trzeciej wojnie światowej nie trafiały do przekonania i myśmy wypędzili tych oficerów. Był tam też PPR, który organizował z kolei repatriację do Polski. Generał Prugar-Ketling był za repatriacją, chciał repatriować dywizję do Polski, ale się rozchorował i chodziły pogłoski, że został otruty przez oficerów. Wobec tego żołnierze się zbuntowali, wyrzucili oficerów z obozów, stworzyli rady żołnierskie. Szpital, w którym był generał Prugar-Ketling (tak mówili), został otoczony przez żołnierzy, żeby oficerowie do niego nie mieli dostępu. Generał Prugar-Ketling się wyleczył w końcu i dywizja została repatriowana do Polski". Studiował na Politechnice Łódzkiej, a następnie na Politechnice Warszawskiej. Był wieloletnim wykładowcą Wydziału Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej. Tłumaczył z języka rosyjskiego. W 1985 wyjechał do Algieru, gdzie wykładał do 1990 mechanikę ośrodków ciągłych na tamtejszej politechnice.

Był autorem szeregu książek dotyczących fizyki w tym podręczników „Zbiór zadań z fizyki” czy „Zbiór zadań z fizyki dla uczniów szkół średnich i kandydatów na studia”. Jak wspomina dr Jędrzej Stanisławek: „Na swoich wykładach (Wydział Elektroniki) z rozmachem prezentował eksperymenty. Pokazy (tak wtedy nazywano dydaktyczne demonstracje) w wykonaniu Kruczka cieszyły się wielką popularnością. W sali wykładowej wielokrotnie brakowało miejsc i część studentów z konieczności siedziała obok ławek, na schodach. Pokazom towarzyszył komentarz wykładowcy. Oponenti Kruczka nazywali jego wykłady cyrkiem”. Nauczał do 98 roku życia. W czasie wojny był członkiem Zjednoczenia Demokratycznego Polaków w Szwajcarii (ZDPwSz). Po wojnie zaś wstąpił do Polskiej Partii Robotniczej (PPR), potem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR). W latach 1980. prowadził w gmachu głównym Politechniki Warszawskiej „Klub 152”, gdzie odbywały się dyskusje o charakterze politycznym z udziałem członków PZPR, Polskiego Związku Katolicko-Społecznego, PAX-u czy Grunwaldu. O swojej drodze politycznej tak mówił „Jeżeli chodzi o moją działalność polityczną, to po pierwsze byłem członkiem Polskiej Partii Robotniczej. Uważałem, że Polska może się uprzemysłowić bez uzależnienia się od zachodniego kapitału, jeżeli to zrobi na zasadzie socjalistycznej gospodarki. Brałem udział w elektryfikacji wsi, w wyciąganiu młodzieży robotniczej i chłopskiej na studia, pomagałem im, bo uważałem to za swój patriotyczny obowiązek. Miałem bardzo krytyczny stosunek do „Solidarności”, dlatego że uważałem, że wejście Polski do gospodarki zachodniej doprowadzi nas do pełnego uzależnienia gospodarczego i przemysłowego. Jesteśmy za słabi na to, żebyśmy mogli konkurować z gigantami na Zachodzie. Chyba miałem rację”.

W ostatnich 12 miesiącach pożegnaliśmy również osoby z naszego środowiska lub z nim zaprzyjaźnione. Zmarli między innymi: Piotr Kochanek (45) z Siemianowic Śląskich, por. Andrzej Urban (80) z Nowego Sącza, Joanna Ciesielska (46) z Jastrzębia Zdroju, nasza nestorka Bronisława Biela (102) z Brzeszcz i

Sergiusz Niczyporuk (74) z Zaleszan.

Opracowanie: Łukasz Jastrzębski

Zdjęcie: [SofiLayla](#) (CC0)

Źródło: [MyslPolska.info](#)